

دانشگاه تهران
دانشکده‌گان مدیریت
نیمسال دوم ۱۴۰۲

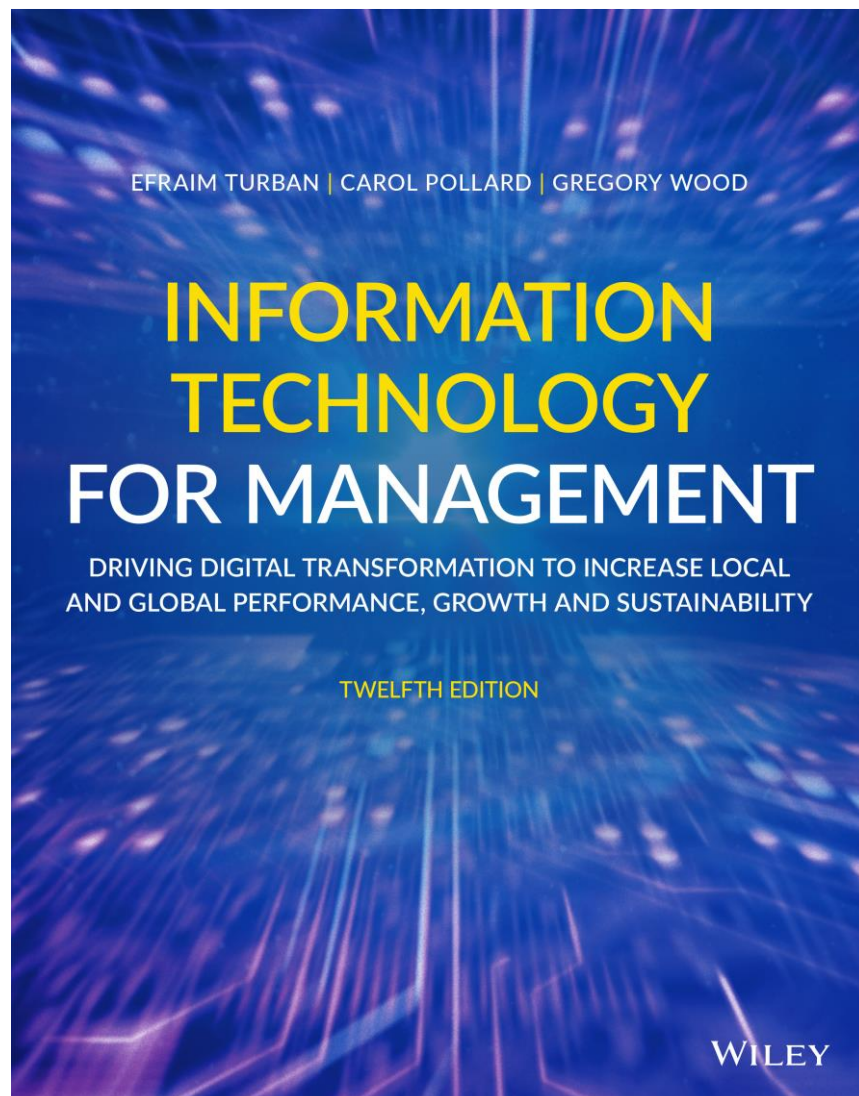
سیستم‌های اطلاعات

مدیریت

Management Information
Systems

نام کتاب: فناوری اطلاعات برای مدیریت:
محرك تحول دیجیتال برای افزایش عملکرد
محلی و جهانی، رشد و پایداری، ویرایش
دوازدهم

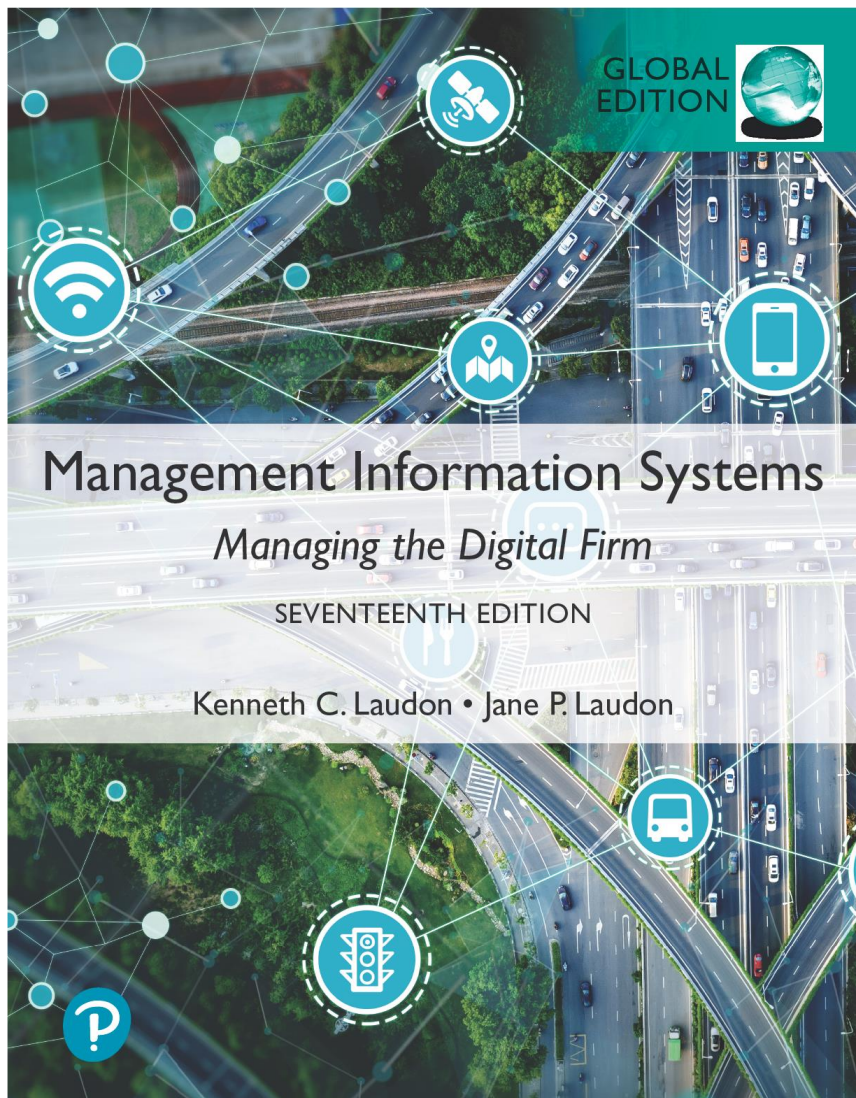
نویسندگان: Efraim Turban, Carol Pollard,

Gregory Wood

سال انتشار: 2021

ناشر: Wiley

نام کتاب: سیستم‌های اطلاعات مدیریت،

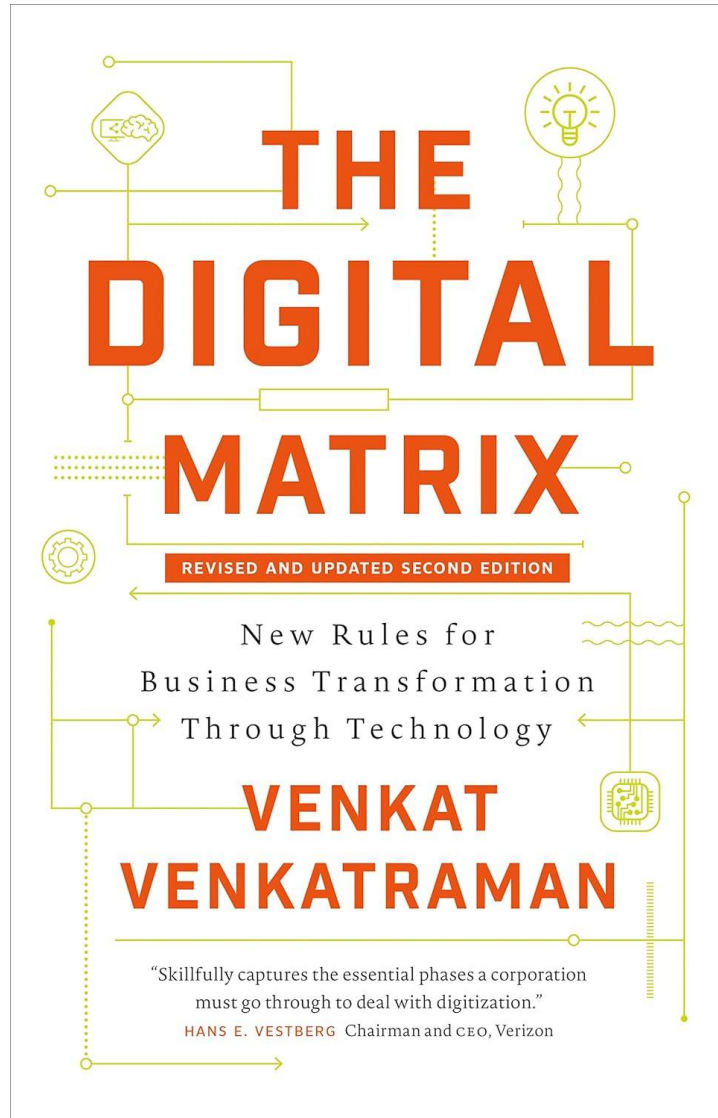
مدیریت یک شرکت دیجیتال

نویسندگان: Kenneth C. Laudon, Jane Price

Laudon

سال انتشار: 2022

ناشر: Pearson

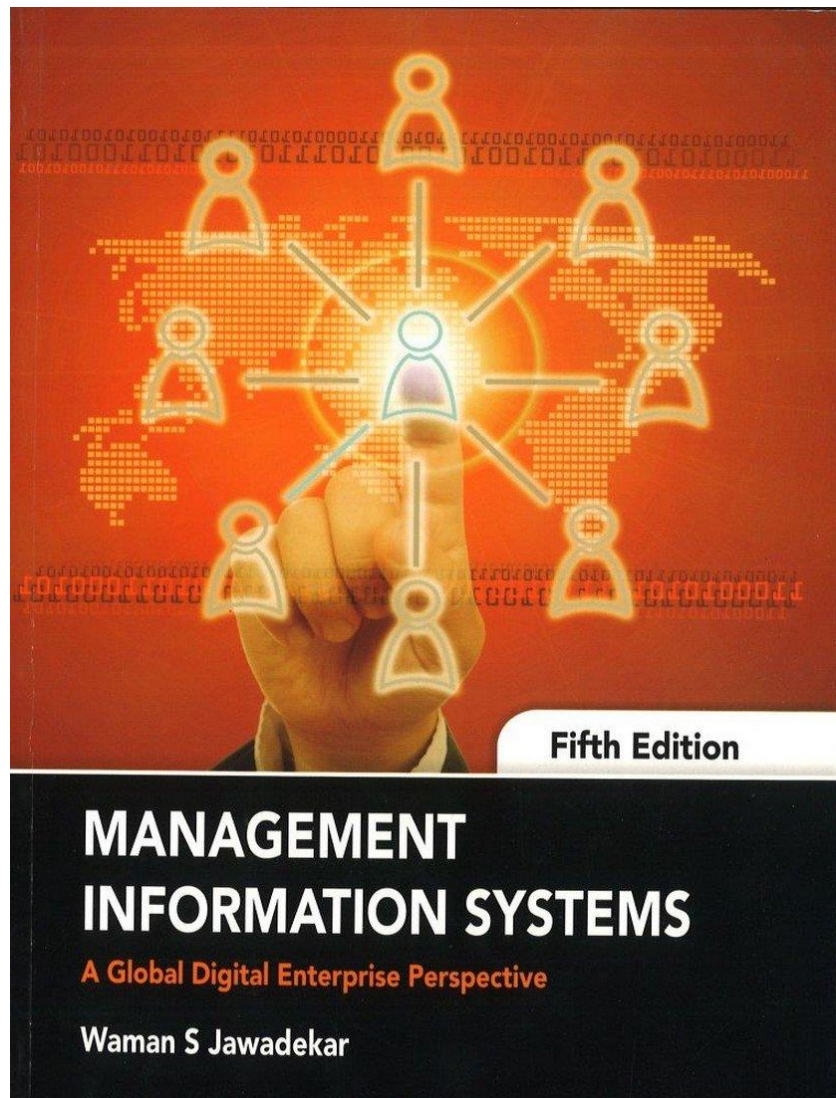
نام کتاب: ماتریس دیجیتال، قوانین جدید برای

تحول کسب و کار از راه فناوری

نویسندگان: Venkat Venkatraman

سال انتشار: 2023

ناشر: Wonderwell

نام کتاب: سیستم‌های اطلاعات مدیریت:

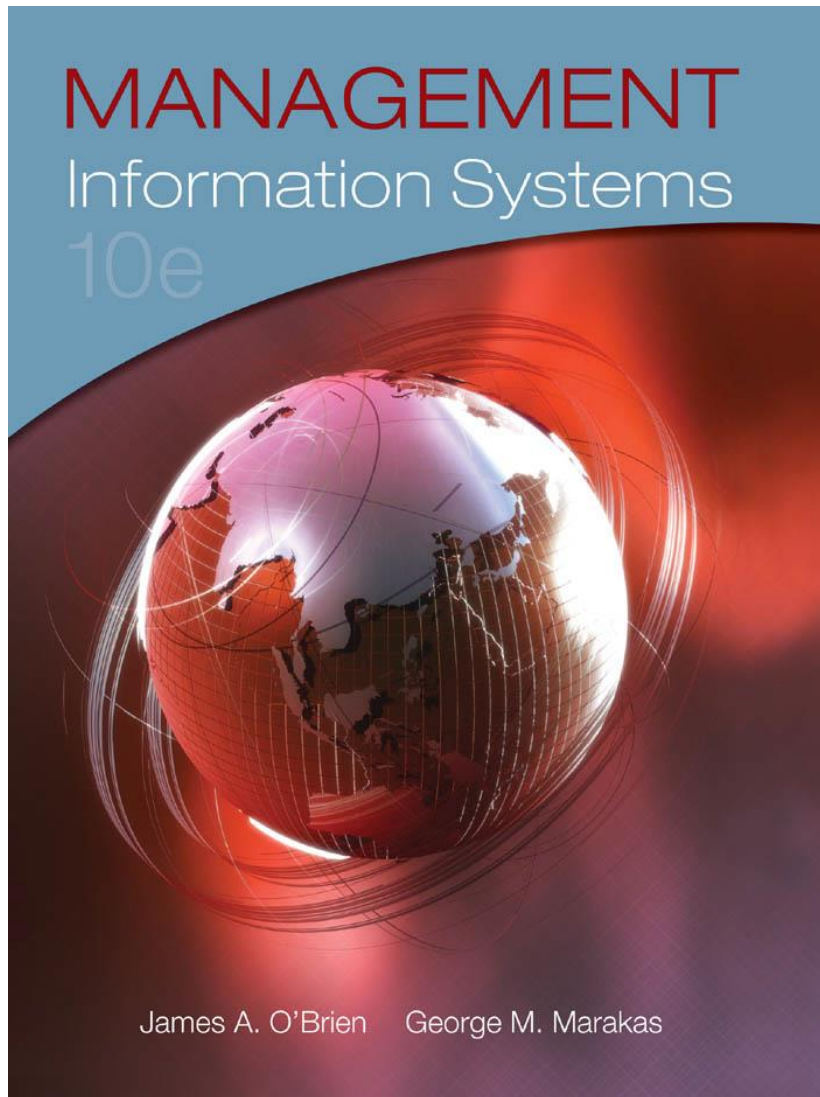
چشم‌انداز جهانی سازمان دیجیتال

نویسنده: Waman Jawadekar

سال انتشار: 2015

ناشر: McGraw Hill

نام کتاب: سیستم‌های اطلاعات مدیریت

نویسندگان: James A. O'Brien, George M.

Marakas

سال انتشار: 2011

ناشر: McGraw Hill

سرفصل‌ها

۱. تحول دیجیتال و MIS
۲. سیستم‌های اطلاعاتی، زیرساخت فناوری اطلاعات و ابر
۳. مدیریت داده، انبار داده و حاکمیت داده
۴. شبکه، اینترنت اشیا و **Edge Computing**
۵. مدل کسب‌وکار دیجیتال
۶. هوش کسب‌وکار، علم داده و تحلیل داده‌ها
۷. تجربه دیجیتال مشتری، خرده‌فروشی چندکاناله و تجارت الکترونیک

سرفصل‌ها

۸. Enterprise Systems

۹. هوش مصنوعی، رباتیک و محاسبات کوانتومی

۱۰. فرآیندهای دیجیتال و محیط کار دیجیتال

۱۱. امنیت اطلاعات و مدیریت تهدیدها

۱۲. رهبری تحول دیجیتال

۱۳. کاربرد فناوری اطلاعات در بخش‌های تولید و خدمات

۱۴. سیستم‌های پشتیبان تصمیم و مدیریت دانش

تعریف MIS

MIS بیش از یک تعریف دارد که برخی از آنها را در زیر می‌خوانیم:

۱. سیستمی که پشتیبانی اطلاعاتی را برای تصمیم‌گیری در سازمان فراهم می‌کند.

۲. یک سیستم یکپارچه از انسان و ماشین برای ارائه اطلاعات جهت پشتیبانی از عملیات، مدیریت و عملکرد تصمیم‌گیری در سازمان.

تعریف MIS

۳. یک سیستم مبتنی بر پایگاه داده که به منظور ارائه اطلاعات به افراد

در سازمان تکامل یافته است.

۴. یک سیستم اطلاعاتی مبتنی بر رایانه.

تعریف MIS

- اگرچه تعاریف متعددی وجود دارد، اما همه آنها در یک نقطه واحد همگرا هستند:

MIS سیستمی است برای پشتیبانی از عملکرد تصمیم‌گیری در سازمان

- MIS یک سیستم پردازش مبتنی بر رایانه است که در سازمان اطلاعات را برای افراد تولید می‌کند تا نیازهای اطلاعاتی آنها را در تصمیم‌گیری و دستیابی به اهداف سازمانی برآورده کند.

تعریف MIS

- در هر سازمان کوچک یا بزرگ، بخش عمده‌ای از زمان، صرف گردآوری داده‌ها، پردازش، مستندسازی و انتقال آن به افراد می‌شود.
- از این رو در سازمان، بخش عمده‌ای از هزینه‌های سربار، صرف این کار غیرمولد می‌شود.
- اطلاعات، فرد محور است و براساس ماهیت افراد در سازمان تغییر می‌کند یعنی هر فرد در سازمان به دنبال اطلاعاتی است که برای انجام وظیفه خاص او مورد نیاز است.

تعریف MIS

• برای بهبود فعالیت پردازش اطلاعات، وجود یک سیستم رسمی ضروری است که موارد زیر را تامین کند:

۱. مدیریت داده‌های کلان

۲. تایید اعتبار داده‌ها و تراکنش

۳. پردازش پیچیده داده‌ها و تحلیل چندبعدی^۹

تعریف MIS

۴. جستجو و بازیابی سریع

۵. ذخیره‌سازی انبوه

۶. ارتباط به موقع سیستم اطلاعاتی به کاربر

۷. برآوردن نیازهای در حال تغییر به اطلاعات

انواع MIS

بعضی از انواع سیستم‌های MIS:

1. Process Control
2. Management Reporting Systems
3. Enterprise Resource Planning
4. Sales And Marketing Systems
5. Human Resource Systems
6. Decision Support Systems

- 7. Transaction Processing Systems
- 8. Executive Information Systems
- 9. Risk Management Systems
- 10. Accounting and Finance Systems
- 11. Inventory Management Systems
- 12. Expert Systems

- 13. Supply Chain Management
- 14. Electronic Data Interchange
- 15. Customer Relationship Management
- 16. Knowledge Management Systems
- 17. Enterprise Content Management Systems
- 18. Enterprise Social Platforms

19. Data Warehousing and Mining Systems

20. Exception Reporting Systems

21. Product Life Cycle Management

22. Business Intelligence and Dashboards

تاریخچه تحول MIS

- مفهوم MIS در طول زمان تکامل یافته است:

۱. مفهوم اولیه MIS پردازش داده‌های سازمان و ارائه آن در قالب گزارش در فواصل زمانی منظم بود.

- این سیستم تا حد نسبتاً خوبی قادر به مدیریت داده‌ها از مرحله گردآوری تا پردازش بود.

تاریخچه تحول MIS

۲. هنگامی که میان داده و اطلاعات تمایز قائل شدند، این مفهوم دگرگون شد.

- اطلاعات محصول تجزیه و تحلیل داده‌ها است.

- آنچه مورد نیاز سازمان است اطلاعات است، نه انبوهی از داده‌ها.

- در نتیجه MIS به عنوان یک سیستم تحویل اطلاعات به کارکنان سازمان معرفی

شد.

تاریخچه تحول MIS

۳. داده‌ها را می‌توان به روش‌های مختلفی تجزیه و تحلیل کرد و خروجی متفاوتی را به‌عنوان اطلاعات تولید نمود.

• چون هر فرد ممکن است جهت‌گیری متفاوتی نسبت به اطلاعات داشته باشد، مفهوم سیستم اطلاعاتی فردمحور مطرح شد.

تاریخچه تحول MIS

۴. اندکی بعد این مفهوم مطرح شد که سیستم، باید اطلاعات را به گونه‌ای ارائه

کند که بر کاربر تأثیر بگذارد و تصمیم، اقدام یا تحقیق را تقویت و هدایت کند.

• یعنی MIS از یک ابزار منفعل و پسیو به یک ابزار فعال و اکتیو تبدیل شد.

تاریخچه تحول MIS

۵. سپس مفهوم گزارش استثنا در MIS مطرح شد.

- این گزارش‌ها بخشی از مجموعه گسترده‌تری از گزارش‌های MIS هستند که بینش‌های مهمی را برای تصمیم‌گیری، شناسایی مشکلات و ارتباطات در یک سازمان ارائه می‌کنند.
- گزارش مدیریت براساس استثنا، یک تکنیک قدیمی‌تر مدیریتی بوده که به طور گسترده در سیستم‌های کسب‌وکار پیاده‌سازی شده است.

تاریخچه تحول MIS

۶. سپس این مفهوم مطرح شد که سیستم باید قادر به رسیدگی به گزارش استثنای مبتنی بر نیاز باشد. این نیاز ممکن است فردی یا گروهی باشد.

- این امر مستلزم نگه داشتن همه داده‌ها در کنار هم به گونه‌ای بود که داده‌ها بتوانند مطابق با نیازهای افراد پردازش شوند.

- این مساله باعث ایجاد مفهوم پایگاه داده شد.

- MIS مبتنی بر پایگاه داده بسیار مؤثرتر از نسخه‌های پیشین بود.

تاریخچه تحول MIS

۷. با گذشت زمان مفهوم محاسبات کاربر نهایی با استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی متعدد پدیدار شد و تغییری اساسی در MIS ایجاد کرد.

- نتیجه این تغییر، عدم تمرکز سیستم و مستقل شدن کاربر اطلاعات از متخصصان کامپیوتر بود.

- پس از این اتفاق بود که MIS به یک سیستم تصمیم‌گیری تغییر کرد.

نقش MIS در سازمان

- MIS محصول یک رویکرد چندجانبه به مدیریت کسب و کار است.
- چون MIS برای افراد سازمان است و از آنجایی که افراد در سازمان‌های مختلف متفاوت هستند، طراحی MIS نیز برای هر سازمان متفاوت خواهد بود.
- MIS برای دو سازمان درگیر در یک کسب و کار مشابه نیز متفاوت است.
- MIS یک مفهوم پویا است که با تغییر در فرآیند مدیریت کسب و کار، در معرض تغییر است.

نقش MIS در سازمان

- MIS به طور مداوم با محیط داخلی و خارجی کسب و کار در تعامل است و مکانیزمی اصلاحی را در سیستم فراهم می کند تا نیازهای در حال تغییر سازمان به اطلاعات به طور موثر برآورده شود.
- هدف اولیه MIS فراهم کردن اطلاعات برای تصمیم گیری است و با توجه به ساختار سازمانی، افراد سازمان، وظایف مدیریت و کنترل مدیریتی توسعه یافته است.
- مدل MIS سازمان در طول زمان تغییر می کند زیرا کسب و کار از چندین مرحله چرخه رشد می گذرد.
- هر کسب و کاری دارای عوامل حیاتی موفقیت یا CSF در هر مرحله از چرخه رشد است و مدل MIS، اطلاعات فراوانی در مورد عوامل حیاتی موفقیت به مدیران می دهد.

نقش MIS در سازمان

- نقش MIS در یک سازمان را می‌توان با نقش قلب در بدن مقایسه کرد. اطلاعات، خون و MIS قلب سازمان است.
- در بدن، قلب کار تامین خون را برای تمام اعضا از جمله مغز انجام می‌دهد و در صورت نیاز قلب سریعتر کار می‌کند تا خون بیشتری را تامین کند.
- MIS دقیقاً همین نقش را در سازمان ایفا کرده و تضمین می‌کند که داده‌های مناسب از منابع مختلف جمع‌آوری و پردازش شده و به تمام مقاصد ارسال شوند.

نقش MIS در سازمان

- انتظار می‌رود این سیستم نیازهای اطلاعاتی یک فرد، گروهی از افراد، کارکنان، مدیران و مدیریت ارشد را برآورده کند.
- MIS نیازهای متنوع را از طریق انواع سیستم‌ها مانند سیستم‌های پرس‌وجو، سیستم‌های تحلیل، سیستم‌های مدل‌سازی و سیستم‌های پشتیبانی تصمیم برآورده می‌کند.
- MIS در برنامه‌ریزی استراتژیک، مدیریت روزانه، کنترل عملیاتی و پردازش تراکنش به سازمان کمک می‌کند.

نقش MIS در سازمان

- MIS به پرسنل اداری در پردازش تراکنش کمک می‌کند و به پرسش‌های آنها در مورد داده‌های مربوط به تراکنش، وضعیت یک رکورد خاص و در ارجاع به انواع اسناد پاسخ می‌دهد.
- MIS با ارائه داده‌های عملیاتی برای برنامه‌ریزی، زمان‌بندی، کنترل و تصمیم‌گیری در سطح عملیات به مدیران عملیاتی کمک می‌کند.
- MIS به مدیران میانی در برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت، تعیین هدف و کنترل عملکردهای کسب‌وکار کمک می‌کند.

نقش MIS در سازمان

- MIS به مدیریت ارشد در تعیین اهداف، برنامه‌ریزی استراتژیک و تکامل برنامه‌ها و اجرای آنها کمک می‌کند.
- MIS نقش تولید اطلاعات، ارتباط و شناسایی مساله را ایفا می‌کند و به فرآیند تصمیم‌گیری کمک می‌کند.
- بنابراین MIS نقشی حیاتی در مدیریت و عملیات یک سازمان ایفا می‌کند.

تأثیر سیستم اطلاعات مدیریت

- با پشتیبانی خوب MIS، مدیریت بازاریابی، مالی، تولید و پرسنل کارآمدتر می شود.
- ردیابی و نظارت بر اهداف عملکردی آسان می شود.
- مدیران عملیاتی از پیشرفت‌ها، دستاوردها و کمبودها در فعالیت و اهداف مطلع می شوند.
- مدیر با ارائه اطلاعات خاصی که نشان دهنده روندهای احتمالی در جنبه‌های مختلف کسب و کار است، هوشیار نگه داشته می شود.

تأثیر سیستم اطلاعات مدیریت

- این امر به پیش‌بینی و برنامه‌ریزی چشم‌انداز بلندمدت سازمان کمک می‌کند.
- با وجود MIS توجه مدیر به موقعیت‌هایی جلب می‌شود که ماهیت استثنایی دارد و او را به اقدام یا تصمیم‌گیری در مورد این مسائل ترغیب می‌کند.
- با وجود MIS اطلاعات به‌گونه‌ای در دسترس است که می‌توان از آنها بلافاصله و یا با تحلیل استفاده کرد و در وقت ارزشمند مدیران صرفه‌جویی نمود.

تأثیر سیستم اطلاعات مدیریت

• تأثیر دیگر MIS در سازمان به درک کسب و کار مربوط می شود:

MIS با تعریف موجودیت داده و ویژگی های آن و سپس فرهنگ لغت داده، درک مشترکی از اصطلاحات و واژگان در سازمان به وجود می آورد که باعث شفافیت در ارتباطات و درک مشابهی از یک رویداد در سازمان می شود.

تأثیر سیستم اطلاعات مدیریت

- **MIS** مدیریت کسب و کار را با ایجاد نظم و انضباط در عملیات خود بهبود می بخشد، زیرا همه ملزم به پیروی و استفاده از سیستمها و رویهها هستند.
- این امر درجه بالایی از حرفه‌ای بودن را در عملیات سازمان به ارمغان می آورد.
- از آنجایی که اهداف و مقاصد **MIS** پیرو اهداف و مقاصد کسب و کار است، با ارائه اطلاعات به طور غیرمستقیم به هدایت کل سازمان به سمت اهداف کمک می کند.

تأثير سیستم اطلاعات مدیریت

- یک **MIS** خوب طراحی شده، بر کارایی مدیریت تاثیر می گذارد.
- استفاده از رایانه مدیران را قادر می سازد تا از ابزارها و تکنیک هایی استفاده کنند که استفاده دستی از آنها غیرممکن است.
- تأثیر **MIS** بر عملکرد مدیران قابل توجه است و توانایی تصمیم گیری ایشان را به میزان قابل توجهی بهبود می بخشد.

تأثیر سیستم اطلاعات مدیریت

- از آنجا که **MIS** براساس سیستم‌های پردازش تراکنش و پایگاه‌های اطلاعاتی کار می‌کند، سختی کار اداری به سیستم رایانه‌ای منتقل می‌شود و افراد روی کارهای موثرتر تمرکز می‌کنند.
- در سازمان‌های سنتی ۷۰٪ از زمان، صرف ذخیره، جستجو، پردازش و برقراری ارتباط می‌شود. این هزینه سربار بسیار زیادی است و **MIS** تأثیر مستقیمی بر این سربار دارد.
- **MIS** فرهنگ کاری داده-محور و اطلاعات-محور را در سازمان ایجاد می‌کند.

رابطه MIS و کاربران

- افراد سازمان در تمام سطوح و سلسله مراتب، کاربر MIS هستند.
- یک کارمند می‌تواند از MIS برای جستجوی سریع و گزارش آن به سطوح بالاتر استفاده کند.
- یک دستیار، وظیفه گردآوری و سازماندهی داده‌ها و انجام تحلیل ابتدایی آن را دارد. MIS ابزارهایی را برای انجام این وظایف به کاربر ارائه می‌دهد.
- یک کارمند ارشد، نقش یکپارچه‌سازی داده‌ها از سیستم‌ها و رشته‌های مختلف را دارد تا آن‌ها را تحلیل کند و MIS روش‌ها و امکاناتی را برای ادغام داده‌ها و گزارش آن در قالب مناسب به وی ارائه می‌دهد.

رابطه MIS و کاربران

- MIS سیستم‌های پشتیبانی تصمیم را برای انجام وظیفه به مدیران اجرایی ارائه می‌دهد.
- مدیر در قبال نتایج کسب‌وکار مسئولیت و پاسخگویی دارد. او یک استراتژیست و یک برنامه‌ریز بلندمدت است. مدیر فردی با آینده‌نگری و توانایی تحلیلی است و MIS به کمک سیستم‌های خبره، سیستم‌های تصمیم‌یار و سیستم‌های اطلاعات اجرایی، اطلاعات را به صورت ساختاریافته یا بدون ساختار برای مدیر فراهم می‌کند تا بتواند به طور مناسب واکنش نشان دهد.

رابطه MIS و کاربران

- انتظار می‌رود کاربر MIS یک فرد منطقی باشد و طراحی MIS بر اساس این فرض انجام شده است اما در واقع، توضیح تأثیر بر روی افراد توسط MIS دشوار است و ماهیت تأثیر در مواردی منفی است.
- در سطوح پایین‌تر، احساس ناامنی بیشتری میان کارکنان وجود دارد.
- از آنجایی که MIS زحمت جستجو، جمع‌آوری، نوشتن و تهیه گزارش از داده‌ها را از بین می‌برد، خلاء کاری که به این ترتیب ایجاد می‌شود، ایجاد حس ناامنی می‌کند.
- با وجود MIS تا حدودی اهمیت فرد از بین می‌رود و باعث ترس نامهم بودن و نادیده گرفته شدن در سازمان می‌شود.

رابطه MIS و کاربران

- در سطح کارکنان ارشد و مدیران اجرایی، MIS داده‌ها را به روشی از پیش تعیین شده تجزیه و تحلیل می‌کند.
- این بدان معنی است که دانش کسب‌وکار از یک فرد به MIS منتقل می‌شود و در دسترس همه سازمان قرار می‌گیرد.
- این تغییر ناشی از MIS حس نادیده گرفته شدن برای ارائه دانش، اطلاعات و مشاوره را در افراد ایجاد می‌کند.

رابطه MIS و کاربران

- اگر فرد نتواند با گسترش تجارب یا غنی‌سازی شغلی با این تغییر کنار بیاید، تأثیر روانی آن بیشتر است.
- مدیر عالی یا میانی، از چالش و افشا شدن می‌ترسد. MIS رقبای او را توانمند می‌کند زیرا آنها به اطلاعات دسترسی داشته و توانایی تفسیر دارند.
- این امر منجر به شرایطی می‌شود که مدیر می‌ترسد موضع، تصمیم و نظرش به چالش کشیده شود و گاهی اوقات اشتباهش ثابت شود.

رابطه MIS و کاربران

- اثرات مثبت MIS بر افراد در همه سطوح این است که آنها به عاملان مؤثرتری تبدیل می‌شوند و زمان و انرژی‌ای که قبلاً صرف کار غیرمولد می‌شد، اکنون برای کارهای مولد به کار می‌رود.
- برخی می‌توانند با پشتیبانی اطلاعاتی از مهارت‌ها و دانش تحلیلی خود برای بهبود موقعیت در سازمان استفاده کنند.
- مدیران با بهبود توانایی تصمیم‌گیری خود، می‌توانند شرایط پیچیده را با سهولت بیشتری مدیریت کنند. برخی از آنها با بهبود عملکرد خود از احترام بالا توسط مدیریت ارشد برخوردار می‌شوند.
- در مجموع تأثیر MIS بر افراد سازمان فوق‌العاده است زیرا افراد را مؤثرتر و سازنده‌تر نموده است.

رابطه MIS و کاربران

- پیشرفت‌های مهم فناوری و امکان دسترسی به داده‌های ذخیره‌شده در مکان‌های مختلف بر روی انواع سخت‌افزارها و پلتفرم‌ها، MIS را جذاب‌تر و کارآمدتر می‌کند.
- از طریق MIS، اطلاعات می‌تواند به‌عنوان یک سلاح استراتژیک برای مقابله با تهدیدات، رقابتی‌تر شدن کسب‌وکارها و ایجاد تحول سازمانی از طریق یکپارچه‌سازی استفاده شود.
- یک MIS خوب همچنین با حذف تمام موانع ارتباطی، یک سازمان را یکپارچه می‌کند.